

Αχώριστα Μόρια

Ν. Γλώσσα Ενστ. 1

Α) Λόγια

	Μόρια	Σημασία	Παράδειγμα
1	αρχί	1)Ανώτερος, 2)πρώτος,	1)Αρχιστράτηγος 2)αρχιμηνιά
2	αμφί	1)Και τα δύο 2)Και από τις δυο πλευρές	1)Αμφίβιο 2)αμφιβάλλω
3	Δια-, δι-	Διανομή Χωρισμό Διαφορά/ ασυμφωνία Εναντιότητα Κίνηση μέσα από τόπο Κίνηση παντού Υπεροχή Χρόνο Σχέση/ το μεταξύ διακοπή	Δαιρώ Διακρίνω Διαφωνώ Διαμάχη Διασχίζω Διασκορπίζω διακρίνομαι διαμένω διαπολιτισμικό, διαπροσωπικός διάλειψη
4	Διχο-	Χωρίζω (στα δυο) Χωρίζω σε δυο ίσα μέρη	Διχόνοια, διχοτόμηση
5	Δυσ-	Αναίρεση του β συνθετικού Άσχημο δυσκολία	Δυσάρεστος Δυσσομία Δυσνόητο
6	Εισ-	Κίνηση προς τα μέσα	Είσοδος
7	Εκ-, εξ-(μπροστά από φωνήεν)	Κίνηση προς τα έξω Αλλαγή Επίταση/ το πολύ	Έξοδος Εκχριστιανίζω εκκωφαντικός
8	Εν-, εγ- (μπροστά από κ,γ,χ), εμ- (μπροστά από π, β φ, μ), Ερ-(μπροστά από ρ) Ελ- (μπροστά από λ)	ένταξη προσθήκη στην ιδιότητα του β συνθετικού υπαγωγή σε κατάσταση	Ενήλικος Έμπειρος έγκυος
9	Επί- επ- (μπροστά από φωνήεν) εφ- (μπροστά από λέξη που έπαιρνε δασεία στα αρχαία ελληνικά)	πάνω προσθήκη μετά	έφιππος επιπρόσθετος επιτάσσω
10	Ημι-	μισό	Ημισέληνος
11	Περί-	γύρω πολύ αδιαφορία φροντίδα	περιστρέφομαι περίφημος περιφρόνηση περιποίηση
12	Ευ-	Καλό, πολύ	Ευαγγέλιο, ευάερο
13	Συν-, συγ- (μπροστά από κ,γ,χ), συμ- (μπροστά από π, β φ, μ), συρ-(μπροστά από ρ) συλ- (μπροστά από λ)	Μαζί, συνοδεία	Συγκάτοικος, συμμετοχή
14	Υπό, υφ- (μπροστά από λέξεις που έπαιρναν δασεία στα αρχαία ελληνικά)	κάτω από σε κατώτερη θέση κρυφά λίγο	υπόγειος υποδεκανέας υποθάλλω υφάλμυρος

15	Ομο-	Ίδιο	Ομόνοια
16	Τηλε-	Από μακριά	τηλέφωνο
17	Παν- παγ- (μπροστά από κ,γ,χ), παμ- (μπροστά από π, β φ, μ), παρ- (μπροστά από ρ) παλ- (μπροστά από λ)	πάρα πολύ τελείως, όλος	Πανέμορφος πανάθλιος, παλλαϊκός
18	Αεί-	Πάντα, αδιάκοπα	Αειθαλής, αεικίνητος
19	Ενδο-	Στο εσωτερικό	ενδοφλέβιος
20	Υπερ-	Πάνω Πάρα πολύ	Υπερώο υπέρογκος
21	Προ	Πριν Υπεροχή, προτίμηση	προετοιμασία προτιμώ

Β) Λαϊκά

	<u>Μόριο</u>	<u>σημασία</u>	<u>παράδειγμα</u>
1	Α-, αν-, ανα-	στερητικό	Άκακος, αναβροχιά, ανίκανος
2	Ξε-	έξω Πολύ Εντελώς Στέρηση Χρονική διάρκεια	Ξεμυτίζω Ξεμακραίνω Ξεπαγιάζω Ξεδιψώ ξεκαλοκαιριάζω
3	(ξ)ανα-, (ξ)αν	1. κίνηση προς τα πάνω 2. εκκίνηση, εκδήλωση 3. επανάληψη, επιστροφή 4. Επίταση	1. αναπήδηση 2. αναρωτιέμαι 3. ανακαλώ, αναγεννιέμαι 4. Αναζητώ

Εργασία

☞ Σχηματίστε από τρία (3) σύνθετα με α' συνθετικό καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις ή αχώριστα / λόγια μόρια:

ένα (μονο-)

τέσσερα (τετρα-)

γη (γεω-, γη-, γαιο-)

μεγάλος (μεγα-)

ομο-

χέρι (χειρ-)

καλλι-

ενδο-

αμφι-

εκ-, εξ-

ΝΕΟΕΛ. ΓΛΩΣΣΑ Β' (ΕΝΟΤ. 1) **Να βρεις τα υποκείμενα (Υ) στο παρακάτω κείμενο:**

Εκείνη τη νύχτα άρχισαν οι δυνατοί βοριάδες που σηκώνουν κεραμίδια. Όλος ο σταθμός ήταν σε επιφυλακή. Όταν αρχίζει η εποχή της ξηρασίας και φυσάνε οι αέριδες, υπάρχει κίνδυνος πυρκαγιάς στο δάσος. Τα φυλάκια είχαν διπλές βάρδιες μέρα νύχτα και πρόσεχαν μήπως φανεί καπνός στην περιοχή του Εθνικού Δρυμού.

Εκείνη τη νύχτα άρχισαν οι δυνατοί βοριάδες →	
που σηκώνουν κεραμίδια →	
Όλος ο σταθμός ήταν σε επιφυλακή. →	
Όταν αρχίζει η εποχή της ξηρασίας →	
φυσάνε οι αέριδες →	
υπάρχει κίνδυνος πυρκαγιάς στο δάσος →	
Τα φυλάκια είχαν διπλές βάρδιες μέρα νύχτα →	
πρόσεχαν →	
μήπως φανεί καπνός στην περιοχή του Εθνικού Δρυμού →	

 Τι μέρος του λόγου [μορφή] είναι το υποκείμενο (Υ);

Τα ποτά για το πάρτι θα τα φέρουμε εμείς. →	
Χάθηκαν οι ελπίδες μου. →	
Οι φυλακισμένοι ξεκίνησαν απεργία πείνας. →	
Οι από πάνω μας κάνουν πολλή φασαρία. →	
Ζητείται νέος για τρίωρη απασχόληση. →	
Σβήστηκαν τα όνειρά μου. →	
Πρέπει να λύσω τις ασκήσεις. →	
Μου φαίνεται πως θα βρέξει. →	
Οι άρρωστοι εγκατέλειψαν το κτίριο. →	
Έφυγαν και οι τελευταίοι εργαζόμενοι. →	

☛ **Να βρεις τα υποκείμενα (Υ) και να σημειώσεις τη μορφή τους:**

1. Η κατάσταση της υγείας του επιδεινώθηκε τις τελευταίες μέρες.
2. Ποιος σου έστειλε αυτό το γράμμα;
3. Οι άρρωστοι δέχτηκαν την επίσκεψη του γιατρού.
4. Δε γίνεται να έχεις πάντα δίκιο.
5. Το να κρίνεις συνεχώς τους άλλους είναι άδικο.
6. Το σήμερα είναι που μετράει!
7. Χρειάζεται επιμονή και υπομονή αυτό το επάγγελμα.
8. Πρέπει να φύγουμε το συντομότερο.
9. Ενδέχεται να πέρασαν και να μην τους είδα.
10. Στον τελικό θα προκριθεί η Γερμανία ή η Βραζιλία.
11. Εσύ και η παρέα σου μάς έχετε αναστατώσει.
12. Μας συγκίνησε το ότι επιλέχτηκε μια ελληνίδα στο πρόγραμμα εκπαίδευσης
αστροναυτών.
13. Ο υπάλληλος ενδέχεται να απουσιάσει για δύο μέρες από το γραφείο.
14. Αυτός φαίνεται καλοσυνάτος άνθρωπος.
15. Ο πλούσιος θέλει τα νομίσματά του.

